

Crna Gora
Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Adresa: Njegoševa 85b,
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 232 153
fax: +382 41 232 153
e-mail:uzkd@t-com.me

Br: ON-10/2023-1

Datum: 27.04.2023

Ministarstvo kulture i medija
Direkcija za razvoj djelatnosti u oblasti kulturne baštine
N/r načelnice Milice Martić

Predmet: Izvještaj o radu za 2022.godinu i plan i program rada za 2023.godinu

Uprava za zaštitu kulturnih dobara, po svojoj organizacionoj šemi, pored sjedišta na Cetinju ima dvije područne jedinice, u Kotoru i Mojkovcu. U izvještajnoj godini, poslove iz djelokruga rada Uprave, koji u osnovi obuhvataju upravne i stručne poslove vezane za zaštitu kulturnih dobara, obavljalo je 32 službenika, zaposlena na neodređeno vrijeme, i 3 lica, angažovana po osnovu Ugovora o djelu.

Saglasno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara, Zakonu o upravnom postupku, podzakonskim aktima i drugim zakonima kojima se tretira ova oblast, Uprava za zaštitu kulturnih dobara je shodno svom djelokrugu rada u protekloj godini obavljala sve poslove koji se odnose na zaštitu kulturnog naslijeđa pa je u izvještajnom periodu ukupno donijela / usvojila /izradila/prihvatila/odbila :

- 8 Mišljenja na planska dokumenta
- 5 Studija zaštite
- 15 Rješenja - Odobrenja za sprovođenje arheoloških istraživanja
- 161 Stručnih pomoći
- 517 Konzervatorskih uslova
- 85 Saglasnosti na Konzervatorski projekat
- 4 Rješenja o obustavi radova na kulturnim dobrima
- 4 Rješenja o vraćanju u prvotno stanje kulturnih dobara
- 23 Zahtjeva prema Upravi za inspeksijske poslove/prijava radova bez saglasnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara
- 118 Mišljenja na izvoz umjetnina van granica Crne Gore
- 3 uvjerenja
- 76 Rješenja o slobodnom pristupu informacijama
- 8 Žalbi uložene na Rješenja Uprave za zaštitu kulturnih dobara
- 1 Rješenje o uspostavljanju prethodne zaštite
- 2 Rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro
- 3 Elaborata o valorizaciji kulturnih vrijednosti
- 37 Elaborata o revalorizaciji kulturnih dobara
- 22 prihvaćene inicijative za uspostavljanje zaštite, i 2 dvije odbijene
- 8 mišljenja po osnovu prava preče kupovine
- 2 rješenja o poništenju konzervatorskih uslova

- 4 Rješenja o formiranju stručnih timova i 4 Rješenja o donošenju HIA studija
- 221 dopis/obavještenja

Sektor za sprovođenje mjera zaštite kulturnih dobara shodno svom djelokrugu rada, u protekloj godini obavljao je poslove koji se odnose na :

- *Izdavanje dozvole za arheološka i konzervatorska istraživanja, obustavljanje istraživanja i oduzimanje odobrenja za istraživanje;*
- *Davanje saglasnosti za geološka istraživanja u blizini kulturnih dobara;*
- *Utvrdjivanje vrijednosti i statusa slučajnih nalaza;*
- *Izradu i donošenju studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade državnih i lokalnih planskih dokumenata;*
- *Saradnju sa nosiocima pripremnih poslova i obrađivačima planskih dokumenata; razmatranje i davanje mišljenja na planska dokumenta;*
- *Izdavanje konzervatorskih uslova i davanje saglasnosti na konzervatorske projekte;*
- *Privremeno ili trajno obustavljanje sprovođenja konzervatorskih mjera ili izvođenja radova na kulturnom dobru;*
- *Prijem izvedenih radova na kulturnom dobru nakon sprovedenih konzervatorskih mjera; obustavljanje radova na kulturnom dobru koji se izvode bez ili mimo odobrenog konzervatorskog projekta;*
- *Davanje mišljenja za privremeno iznošenje kulturnih dobara; staranje o unesenim kulturnim dobrima; povraćaj kulturnih predmeta koji su protivpravno odneseni iz Crne Gore;*
- *Staranje o blagovremenom vraćanju privremeno iznesenog kulturnog dobra i utvrđivanje stanja u kojem je vraćeno;*
- *Određivanje namjene i načina korišćenja kulturnog dobra u cilju održivog razvoja i davanje odobrenja za korišćenje kulturnog dobra u komercijalne svrhe;*
- *Pružanje stručne pomoći vlasnicima i držaocima kulturnih dobara;*
- *Ostvarivanje prava i obaveza vlasnika i držalaca kulturnih dobara, kao i kontinuirano praćenje stanja kulturnih dobara.*

1. Mjere zaštite kulturnih dobara

1.1. Istraživanje kulturnih dobara

U 2022. godini, Uprava je izdala:

- *17 Rješenja - odobrenja za sprovođenje arheoloških istraživanja*

Rješenja kojima se odobrava vršenje arheoloških istraživanja, izdata su državnim i lokalnim ustanovama kulture, i to: Narodnom muzeju Crne Gore (2), JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore (8), Polimskom muzeju (5).

1.2. Integralna zaštita

Uprava za zaštitu kulturnih dobara je u izvještajnom periodu izdala 8 mišljenja na dostavljena planska dokumenta.

• *Izradila 5 Studija zaštite i to:*

- Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izrade detaljnog prostornog plana koncesionog područja za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu Brajići
- Studija zaštite kulturne baštine naselja „ Istorijsko jezgro“
- Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izrade PUP Budva Opštini Budva
- Studija zaštite za potrebe izrade Detaljnog urbanističkog plana Spomen park Kruševac-zone A i E
- Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izrade Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju minirelnih sirovina Brskovo

1. 1.3. Konzervatorski uslovi

U izvještajnoj godini, ovaj Organ je izdao 517 konzervatorskih uslova

1.4. Projekti i Konzervatorski projekat

Uprava je izdala 85 Rješenja – saglasnosti na dostavljene Konzervatorske projekte.

1.5 Obustave radova na kulturnim dobrima

• *4 rješenja o obustavi radova*

- Rješenje Privremeno se obustavljaju radovi na dijelu kat.parc. 1302/3 na kojoj su otkriveni arheološki nalazi u obuhvatu prečnika od 50 m od istih KO Bojke opština Ulcinj
- Rješenje privremeno se obustavljaju radovi na kat.parc. br. 1113 KO Bijelo Polje opština Bijelo Polje sprovedenja arheoloških istraživanja
- Rješenje o obustavljanju radova i vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra Žabljak Crnojevića
- Rješenje obustavi radova i vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra manastir Župa

• *4 rješenja o vraćanju u prvobitno stanje*

- Rješenje o obustavljanju radova i vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra Žabljak Crnojevića
- Rješenje o vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra manastir Ćelija Piperska
- Rješenje o vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra manastir Duga Bioče
- Rješenje o obustavi radova i vraćanju u prvobitno stanje kulturnog dobra manastir Župa

• *23 Zahtjeva prema Upravi za inspekcijske poslove/prijava radova bez saglasnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara*

• *Mišljenja na izvoz umjetnina van granica Crne Gore*

- 118 mišljenja:

2. *Uspostavljanje zaštite*

Shodno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara, Zakonu o opštem upravnom postupku, podzakonskim aktima i drugim zakonima kojima se tretira ova oblast, u izvještajnom periodu, Sektor za uspostavljanje zaštite kulturnih dobara se shodno svom djelokrugu rada bavio sljedećim:

- *Kreiranjem elektronskih registara kulturnih dobara*
 - *Donio 76 Rješenja o slobodnom pristupu informacijama skenirao, dao na uvid i dostavio traženu dokumentaciju ;*
 - *1 Rješenje o formiranju stručnog tijela* za sprovođenje postupka utvrđivanja kulturne vrijednosti i izradu Elaborata o valorizaciji kulturne vrijednosti pokretnog dobra Kolekcija nesvrstanih zemalja iz fonda JU Centra savremene umejtnosti Crne Gore
 - *1 Rješenje o prethodnoj zaštiti, i to:*
 - Uspostavlja se prethodna zaštita Dijela arheološkim istraživanjia otkrivenih ostataka Hadži Danušinog vakufa“ utrajanju od godinu dana
 - *2 Rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro*
- Gađanje Kokota
- Spomen kompleks Jasikovac
- Dnevnici princeze Ksenije,

Izradio 1 elaborat o valorizaciji kulturnih vrijednosti i obavio terenski rad po tom osnovu:

Kuća Marića, Kolašin

- *Obradio 24 podnijetih inicijativa*
- *24 Stručnih nalaza*
- *2 Usmene rasprave*
 1. Usmena rasprava u postupku valorizacije Spomen kompleksa Jasikovac
 2. Usmena rasprava u postupku valorizacije Dnevnici princeze Ksenije

Takođe, Sektor za uspostavljanje zaštite kulturnih dobara bavio se aktivnostima koje se odnose na ponovno uspostavljanje i implementaciju informacionog sistema (KuDIS),kao i povezivanje ovog Organa na državnu mrežu.

U novembru mjesecu ugostili smo studente i studentknje III godine Fakulteta likovnih umjetnosti gdje ih je direktorica dr Maja Četković upoznala sa funkcionisanjem ovog Organa, zatim valorizacijom kulturnih dobara kao i načinom čuvanja i vođenja dokumentacije.

3. Područna jedinica uprave za zaštitu kulturnih dobara – Kotor

Shodno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara, Zakonu o opštem upravnom postupku, podzakonskim aktima i drugim zakonima kojima se tretira ova oblast, Područna jedinica Uprave za zaštitu kulturnih dobara u Kotoru vrši pravne, kontrolne, izvršne i stručne grupe poslova, davanje saglasnosti na konzervatorske projekte, na teritoriji opština Kotor, Tivat, Herceg Novi i Budva.

U izvještajnom period Područna jedinica je odradila:

- **494 Rješenja - Konzervatorskih uslova**
- **59 Rješenja – Saglasnosti na Konzervatorski projekat**
- **24 Rješenja – Slobodan pristup informacijama**
- **2 rješenja o poništenju konzervatorskih uslova**
- **20 stručnih pomoći**
- **4 Rješenja- HIA studije**

U izvještajnom periodu, Uprava je ostvarila saradnju sa pisanim i štampanim medijima, kojima je blagovremeno odgovarano na postavljena novinarska pitanja i intervjuje.

5.Problemi u radu, kadrovski potencijal

Rad Uprave za zaštitu kulturnih dobara u 2022. godini karakteristiše problem nedovoljnog broja izvršilaca, a samim tim i nedovoljan stručni potencijal, jer od kadrovske popunjenosti zavisi obavljanje značajnih, brojnih i složenih poslova na zaštiti kulturnih dobara Crne Gore. Takođe, područna jedinica Uprave za zaštitu kulturnih dobara u Kotoru radi u neadekvatnim uslovima, a područna jedinica u Mojkovcu nema obezbijeđen radni prostor.

Plan i program rada za 2023.godinu

Saglasno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara (Službeni list Crne Gore, br. 049/10, 040/11, 044/17,018/19), Zakona o upravnom postupku (Službeni list Crne Gore, br. 056/14,020/15,040/16,037/17), podzakonskim aktima i drugim zakonima kojima se tretira ova oblast,aktivnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara će se u 2023.godini odnositi na:

- Nastavak aktivnosti vezanih za revalorizaciju kulturnih vrijednosti nepokretnih pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara (organizaciju i održavanje usmenih raspava, donošenje rješenja za elaborate koji su završeni, objavljivanje istih u Službenom listu CG);
- Izradu elaborata o valorizaciji po osnovu prihvaćenih inicijativa (član 19 Zakona o zaštiti kulturnih dobara) za sljedeća dobra:
 - Naselje Poseljani, Skadarsko jezero, Cetinje
 - Vodovod Koritnik u Njegušima, Cetinje
 - Spomen kompleks na Barutani
 - Kuća u ulici Gojka Radonjića br.24 u Staroj Varoši, Podgorica
 - Kuća u ul. Petra Prlje br.25 i ul. Petra Prlje –od Trga sa sahat kulom zaključno sa kućom br.43 u Staroj Varoši, Podgorica
 - Zgrada ranije vlade, društveno-političkih organizacije (Stara zgrada vlade), Podgorica

- Kuća Pekića u Šavniku
- Utvrđenje Izlit, Rožaje
- Crkva sv. Srđa, Tivat
- Upravna zgrada Solane Bajo Sekulić, Ulcinj
- Analematški sunčani sat, Prokletije, Gusinje
- Staro groblje Vuksanlekića, Tuzi
- Most na Bistrici, Bijelo Polje
- Hotel Lokve, Berane
- Drveni kip sv.Nikole, crkva sv.Nikole, Zupci, Bar
- Lokomotiva Sutorman, željeznička stanica, Bar
- Stara crnogorska periodika 1835-1945. godine, NBCG Đ.Crnojević, Cetinje
- Latinske inkunabule, 2 knjige, NBCG Đ.Crnojević, Cetinje
- Postinkunabule, 5 knjiga, NBCG Đ.Crnojević, Cetinje
- Katunovanje – Izdig, planine crnogorske
- Izrada drvene barke, primorje

- Ažuriranje sajta Uprave i kontinuirani rad na ponovnom uspostavljanju Informacionog sistema u saradnji sa Ministarstvom kulture

- Testiranje i implementacija informacionog sistema
- Obuka službenika za korišćenje informacionog sistema
- Digitalna obrada podataka i sređivanje baze
- Ažuriranje elektronskih registara
- Vodenje zakonom propisanih evidencija (Registri kulturnih dobara)
- Obavljanje tekućih poslova

- Obrada podnijetih inicijativa/terenski rad po tom osnovu;
- Prikupljanje, selektovanje, obrada tekstualne tehničke i fotodokumentacije o kulturnim dobrima;
- Omogućavanje uvida u traženu dokumentaciju Uprave saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama;
- Izdavanje konzervatorskih uslova i terenski rad po tom osnovu;
- Davanje saglasnosti na konzervatorske projekte;
- Prijem izvedenih radova na kulturnim dobrima nakon sprovedenih konzervatorskih mjera;
- Kontinuirano praćenje stanja kulturnih dobara i terenski rad po tom osnovu;
- Obustavljanje radova na kulturnom dobru koji se izvode bez saglasnosti na Konzervatorski projekat, kroz saradnju sa nadležnim inspekcijama;
- Poslove vezane za integralnu zaštitu kulturnih dobara/ izrada i donošenje Studija zaštite (PUP Berane, DSL Kalardovo ostrvo-cvijeća – Brdišta opština Tivat, PUP Pljevlja, PUP Kolašin, PUP Žabljak, PUP Nikšić);
- Davanje stručnih mišljenja na plansku dokumentaciju;
- Službena korespondencija i komunikacija sa subjektima uključenim u sistem integralne zaštite kulturnih dobara;
- Izdavanje odobrenja za sprovođenje arheoloških istraživanja;
- Obustavljanje istraživanja i oduzimanje odobrenja za istraživanje;
- Davanje mišljenja za geološka istraživanja;
- Izdavanje odobrenja za rekognosciranje terena;
- Izdavanje mišljenja za izvoz kulturnih dobara;

- Određivanje namjene i načina korišćenja kulturnog dobra u cilju održivog razvoja i davanje odobrenja za korišćenje kulturnog dobra ;
- Prijem stranaka zainteresovanih za organizovanje sastanaka

Područna jedinica Uprave za zaštitu kulturnih dobara Kotor

Uprava za zaštitu kulturnih dobara PJ Kotor će se u toku 2023 godine baviti redovnim poslovima kao što su:

- izdavanje rješenja o konzervatorskim uslovima i saglasnosti na projekat,
- izdavanje rješenja o slobodnom pristupu informacijama,
- stručne pomoći,
- mišljenja za potrebe izrade HIA studija
- mišljenja

Od 2020.godine, odnosno od usvajanja PUP-a Kotora, kao i od usvajanja Programa privremenih objekata u zoni morskog od 2019-2023. godine primjetan je trend rasta zahtjeva upućenih Upravi, te se pretpostavlja da će isti nastaviti i u toku 2023 godine

Osim navedenih aktivnosti, Uprava za zaštitu kulturnih dobara planira sljedeće:

- **Izrada Studije zaštite kulturne baštine**

- Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izrade PUP-a Tivat;
- Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izrade Prostornog plana Crne Gore.

- **Izrada elaborata valorizacije dobara za koje su podnešene inicijative**

Planirana je izrada sljedećih elaborata valorizacije u cilju očuvanja kulturnog pejzaža:

- Elaborat valorizacije nepokretnog dobra Solila
- Elaborat valorizacije nepokretnog dobra selo Donja Lastva

- **Digitalizacija dokumentacije**

S uvažavanjem,

Prilog:

- Izvještaj o novčanim tokovima